

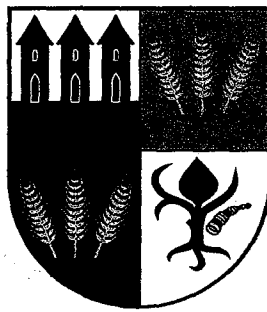
Załącznik do:

Uchwały Nr *XII/38/07*

Rady Powiatu Przasnyskiego

z dnia *11 kwietnia 2007*

**STRATEGIA
INTEGRACJI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
POWIATU PRZASNYSKIEGO
NA LATA 2007-2013**

LISTOPAD 2007

SPIS TREŚCI

1. CZĘŚĆ WSTĘPNA	3
1.1. TŁO I PRZYCZYNY	4
1.2. WARTOŚCI, ZASADY, DEFINICJE	5
1.3. STRUKTURA DOKUMENTU	9
1.4. PRZESŁANKI WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH.....	12
2. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA	20
2.1. CHARAKTERYSTYKA POWIATU	21
2.2. DEMOGRAFIA	25
2.3. PROBLEMY SPOŁECZNE Z PERSPEKTYWY OŚRODKÓW POMOCY SPOŁECZNEJ	29
2.4. PROBLEMY SPOŁECZNE Z PERSPEKTYWY POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE	41
2.5. KWESTIA OSÓB BEZROBOTNYCH	60
2.6. PROBLEM PRZESTĘPCZOŚCI I UZALEŻNIEŃ	69
2.7. IDENTYFIKACJA NAJWAŻNIEJSZYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH POWIATU.....	73
2.8. ANALIZA SWOT	81
2.9. ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH.	88
2.10. PODSUMOWANIE CZĘŚCI DIAGNOSTYCZNEJ	97
3. CZĘŚĆ PROGRAMOWA	102
3.1. MISJA	103
3.2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE I KIERUNKI DZIAŁAŃ	105
3.3. MONITORING I EWALUACJA	116
4. UWAGI KOŃCOWE	119

1. CZĘŚĆ WSTĘPNA

Część wstępna zawiera elementarne informacje dotyczące zasad konstruowania dokumentu. Przedstawione w niej zostały aspekty prawne, będące podstawą działania samorządu lokalnego, zasady i wartości, na których opiera się lokalna polityka społeczna oraz najważniejsze informacje dotyczące metodyki pracy nad strategią.

1.1. TŁO I PRZYCZYNY

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych ma stanowić podstawę do realizacji względnie trwałych wzorów interwencji społecznych, podejmowanych w celu zmiany (poprawy) tych stanów rzeczy (zjawisk) występujących w obrębie danej społeczności, które oceniane są negatywnie. Dokument charakteryzuje w szczególności działania publicznych i prywatnych instytucji rozwiązujących kwestie społeczne, podejmowane dla poprawy warunków zaspokojenia potrzeb przez wybrane kategorie osób i rodzin.

Obowiązek opracowania Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika wprost z art. 19.1 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. Różnorodność problemów społecznych występujących w powiecie powoduje konieczność wzięcia pod uwagę także innych aktów prawnych, które mają istotny wpływ na konstrukcję dokumentu i rozwiązywanie zadań społecznych w przyszłości. Są to m.in.:

- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. Nr 122, poz. 1143 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1231 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123, poz. 776 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493).

Oprócz wspomnianych aktów prawnych przy realizacji strategii może zachodzić potrzeba odwołania się również do ustaw i aktów wykonawczych z zakresu ochrony zdrowia, oświaty i edukacji publicznej, budownictwa socjalnego.

Europejska polityka społeczna została określona w głównej mierze podczas Szczytu Lizbońskiego w 2000 roku, na którym kraje członkowskie Unii Europejskiej uznały, że zwalczanie ubóstwa i wykluczenia społecznego będzie centralnym elementem w procesie modernizacji europejskiego modelu społecznego.

W roku 2001 uzgodniony został przez Radę, Parlament i Komisję Europejską „Wspólnotowy program na rzecz walki z wykluczeniem społecznym na lata 2002-2006”. Jego celem jest wsparcie współpracy pomiędzy krajami Unii Europejskiej i zwiększenie skuteczności przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. Polska zgłosiła gotowość przystąpienia do programu, w efekcie, czego podjęła prace nad przygotowaniem Memorandum w sprawie Integracji Społecznej (Joint Inclusion Memorandum – JIM), Narodowej Strategii Integracji Społecznej oraz Krajowego Planu Działania na rzecz Integracji Społecznej. Powołany przez Prezesa Rady Ministrów w roku 2003 Zespół Zadaniowy do spraw Reintegracji Społecznej opracował dokument pt.: „Narodowa Strategia Integracji Społecznej dla Polski”. Autorzy tego dokumentu podjęli próbę dokonania całościowej analizy sytuacji społecznej w Polsce, wskazania priorytetowych problemów oraz dobrych praktyk na rzecz inkluzji osób i grup.

Opracowując lokalną strategię integracji i rozwiązywania problemów społecznych, uwzględniono dokumenty programowe, w których akcentuje się konieczność zapewnienia dialogu i partnerskiej współpracy instytucji rządowych, samorządowych, organizacji pozarządowych oraz biznesu. Uznaje się także za niezbędną partnerską współpracę z osobami podlegającymi wykluczeniu społecznemu. Wspomniane dokumenty to przede wszystkim:

- Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 (Narodowa Strategia Spójności 2007-2013),
- Regionalny Program Operacyjny,
- Program Operacyjny Kapitał Ludzki.

1.2. WARTOŚCI, ZASADY, DEFINICJE

„Wartość” to termin używany do określenia tego, co godne uznania i pożądania, cenne i dobre. Człowiek budujący swój system wartości pewne z nich eliminuje (odrzuca jako złe, czyli traktuje je jako „antywartości”), inne pozostawia i hierarchizuje według przypisywanej im ważności. Wartość jest cechą względną, a to oznacza, że nie zawsze, nie w każdym miejscu, nie przez wszystkich i nie w każdych okolicznościach przypisywana jest przedmiotom podlegającym ocenie.

Przedmiotami wartościowania w polityce społecznej są najczęściej stosunki społeczne, stan zaspokojenia potrzeb, instytucje społeczne, stosunki między człowiekiem a przyrodą. Polityka społeczna oparta na określonych zasadach, normach i wartościach może być postrzegana jako przewodnik działania państwa i władz samorządowych różnych szczebli w celu:

- kształtowania warunków życia ludności oraz stosunków międzyludzkich, a także ogólnych warunków rozwoju;
- harmonizowania i godzenia rozbieżnych interesów różnych grup społecznych oraz tworzenia warunków dla pokoju społecznego między kapitałem a pracą.

Z wartości wynikają zarówno cele polityki społecznej, jak i zasady. Źródła, z których czerpie wartości polityka społeczna, są bardzo różnorodne. Są to m.in. ideologie, doktryny społeczne i gospodarcze, społeczne oczekiwania wyrażane za pośrednictwem różnych kanałów społecznej komunikacji, normy zwyczajowe, poglądy osób znaczących w społeczeństwie. W polityce społecznej, odwołującej się do wartości cenionych przez społeczeństwo, ważny jest podział na wartości odczuwane i uznawane. Wartości odczuwane wiążą się głównie ze sferą emocjonalną, zaś uznawane opierają się na przekonaniach, że pewne cechy powinny być odczuwane jako wartość.

Niektóre zasady polityki społecznej są tożsame z wartościami. Zasady to ogólne doktryny i normy działania, którymi powinny kierować się podmioty polityki społecznej w realizacji podstawowego celu, jakim jest zaspokajanie potrzeb. Zasady, które są najczęściej artykułowane bądź realizowane w polityce społecznej, a które stają się dla twórców strategii podstawowymi fundamentami budowania społeczności lokalnej, wolnej od zagrożeń i problemów społecznych, to:

1. **Zasada samopomocy** – przejawia się w istnieniu i rozwoju pomocy wzajemnej ludzi zmagających się z podobnymi problemami życiowymi oraz pomocy silniejszych dla słabszych; zazwyczaj w ramach niewielkich nieformalnych grup.
2. **Zasada przezorności** – oznacza, że bezpieczeństwo socjalne jednostki nie może być tylko efektem świadczeń ze strony społeczeństwa, ale wynikać powinno także z odpowiedzialności człowieka za przyszłość własną i rodziny.
3. **Zasada solidarności społecznej** – najczęściej rozumiana jako przenoszenie konsekwencji, niekiedy utożsamiana z solidaryzmem społecznym, oznaczającym wyższość wspólnych interesów członków społeczeństwa nad interesami poszczególnych klas lub warstw.
4. **Zasada pomocniczości** – oznacza przyjęcie określonego porządku, w jakim różne instytucje społeczne dostarczają jednostce wsparcia, gdy samodzielnie nie jest w stanie zaspokoić swoich potrzeb; w pierwszej kolejności pomoc powinna pochodzić od rodziny, a następnie od społeczności lokalnej, a na końcu od państwa.

5. **Zasada partycypacji** – wyraża się w takiej organizacji życia społecznego, która poszczególnym ludziom zapewnia możliwość pełnej realizacji swoich ról społecznych, natomiast poszczególnym grupom pozwala zająć równoprawne z innymi miejsce w społeczeństwie.
6. **Zasada samorządności** – stanowi realizację takich wartości, jak wolność i podmiotowość człowieka, a wyraża się w takiej organizacji życia społecznego, która jednostkom i grupom gwarantuje prawo do aktywnego udziału w istniejących instytucjach społecznych oraz tworzenia nowych instytucji w celu skuteczniejszego zaspokajania potrzeb i realizacji interesów.
7. **Zasada dobra wspólnego** – przejawia się w takich działaniach władz publicznych, które uwzględniają korzyści i interesy wszystkich obywateli i polegają na poszukiwaniu kompromisów tam, gdzie interesy te są sprzeczne.
8. **Zasada wielosektorowości** – polega na równoczesnym funkcjonowaniu publicznych podmiotów polityki społecznej, organizacji pozarządowych i instytucji rynkowych, które dostarczają środków i usług służących zaspokajaniu potrzeb społeczeństwa.

Polityka społeczna, jako przewodnik czy też wskazówka działania oparta na zadeklarowanych wartościach i zasadach, określa i wyjaśnia misję, obejmuje możliwości i cele przedsięwzięć organizacyjnych, wymusza odpowiednie zachowania, nakreślając przydział odpowiedzialności i towarzysząc temu delegację kompetencji na wszystkie poziomy organizacyjne. Z wymienionych powyżej zasad wynikają podstawowe cele, które powinny kształtować politykę społeczną w danym środowisku lokalnym. Są to przede wszystkim:

- dążenie do poprawy położenia materialnego i wyrównywanie szans życiowych grup społeczeństwa ekonomicznie i socjalnie najsłabszych;
- prowadzenie bieżących działań osłonowych;
- dostrzeganie zagrożeń społecznych z wyprzedzeniem;
- dorównywanie do standardów unijnych i międzynarodowych.

Polityka społeczna Unii Europejskiej opiera swoje założenia na działaniach związanych z polepszeniem warunków życia, pracy i kształcenia, zapewnieniem powszechności prawa do zatrudnienia i wykształcenia, a wreszcie stworzeniem systemu zabezpieczenia społecznego.

Z uwagi na przystąpienie naszego kraju do tej struktury społeczno-gospodarczej jest rzeczą oczywistą i zrozumiałą, że właśnie te wartości i zasady stanowią fundament budowy dokumentu wskazującego lokalne problemy społeczne i metody ich rozwiązywania.

W polityce społecznej terminem „problemy społeczne” oznacza się wszelkiego rodzaju dolegliwości, zakłócenia, niedogodności występujące w życiu zbiorowym. Natomiast określeniem „kwestia społeczna” wyróżnia się wśród nich te, które:

- odznaczają się szczególną dolegliwością dla potencjału osobowego społeczeństwa;
- są następstwem niedostosowania sposobu, w jaki funkcjonuje społeczeństwo, do podstawowych potrzeb indywidualnych i zbiorowych;
- nie są możliwe do rozwiązania siłami pojedynczych grup ludzkich.

W węższym znaczeniu termin „kwestia społeczna” oznacza konkretny problem o szczególnie wysokim stopniu dotkliwości dla życia i współdziałania członków społeczności. W szerszym znaczeniu termin ten oznacza natomiast sprzeczność pomiędzy zasadami obowiązującymi w danym społeczeństwie, formacji ustrojowej czy nawet cywilizacji, a dążeniami jednostek i zbiorowości do godnego życia. Przyjmuje się, że źródła kwestii społecznych tkwią wewnątrz społeczeństwa, w mechanizmach życia zbiorowego i mogą być – jak każdy problem społeczny – ograniczane i rozwiązywane we wszystkich skalach współżycia: od rodziny poprzez środowiska lokalne i zawodowe po skalę ogólnopolską czy międzynarodową.

Mechanizmów powstawania problemów społecznych i kwestii społecznych upatrywać należy w funkcjonowaniu społeczeństwa. Są nimi przede wszystkim:

- dezorganizacja społeczeństwa;
- gwałtowna zmiana społeczna;
- opóźnienia kulturowe;
- przemiany gospodarcze wyprzedzające przemiany w sposobie myślenia i działania;
- złe funkcjonowanie instytucji politycznych czy administracyjnych;
- niekompetencja polityków czy urzędników państwowych;
- dysfunkcjonalność instytucji społecznych;
- dominacja grup społecznych, eksploatacja, wyzysk;
- nierówności społeczne, niesprawiedliwość społeczna;
- złe funkcjonowanie instytucji edukacyjnych;
- nieprzystosowanie do pełnienia określonych ról społecznych.

Funkcjonujące w środowisku lokalnym kwestie i problemy społeczne prowadzą do wykluczenia społecznego, czyli sytuacji uniemożliwiającej lub znacznie utrudniającej jednostce lub grupie zgodne z prawem pełnienie ról społecznych, korzystanie z dóbr publicznych i infrastruktury społecznej, gromadzenie zasobów i zdobywanie dochodów w godny sposób. Środkiem umożliwiającym przeciwdziałanie tej sytuacji jest integracja społeczna oparta

na zasadach dialogu, wzajemności i równorzędności. Podejmowane w tym celu działania wspólnotowe służą budowie społeczeństwa opartego na demokratycznym współuczestnictwie, rządach prawa i poszanowaniu różnorodności kulturowej. W społeczeństwie tym obowiązują i są realizowane podstawowe prawa człowieka i obywatela oraz skutecznie wspomaga się jednostki i grupy w realizacji ich celów życiowych.

Przygotowując dokument programowy, wskazujący kierunki działań samorządu w kształtowaniu i realizacji lokalnej polityki społecznej, nie można nie wspomnieć o wartości podstawowej, która posłużyła autorom za fundament przy jego opracowywaniu. Wartością tą jest zasada wspierania rodziny jako najważniejszej komórki społecznej. Jest ona głównym przesłaniem niniejszego dokumentu, gdyż od wspierania siły rodziny należy rozpoczynać każdy rodzaj oferowanej pomocy.

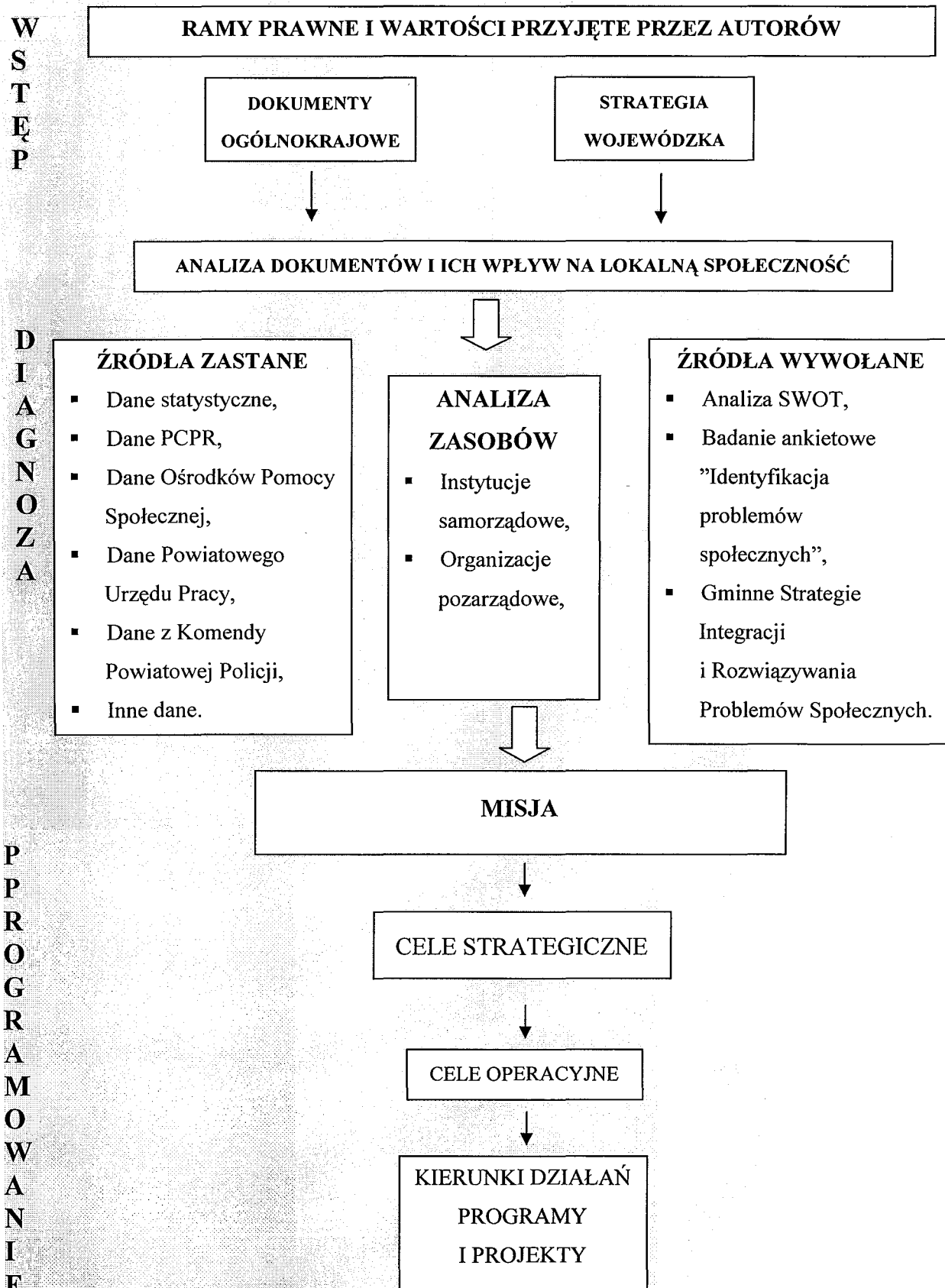
1.3. STRUKTURA DOKUMENTU

Strategie rozwiązywania problemów społecznych to względnie trwałe wzory interwencji społecznych podejmowanych w celu zmiany (poprawy) tych stanów rzeczy (zjawisk), występujących w obrębie danej społeczności, które oceniane są negatywnie. Mówiąc o powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, należy mieć na myśli w szczególności działania publicznych i prywatnych instytucji pomocy społecznej (i pokrewnych), prowadzone na terenie powiatu, podejmowane dla poprawy warunków zaspokojenia potrzeb przez wybrane kategorie osób i rodzin. Strategia opracowana dla struktury powiatowej jest dokumentem szczególnym, odnosząc się w swych zapisach kierunkowych do zadań i możliwości realizacyjnych samorządu powiatowego musi brać pod uwagę przesłanki wynikające z działań jednostek organizacyjnych pomocy społecznej szczebla gminnego. Stąd w porównaniu ze strategiami gminnymi dokument powiatowy sygnalizuje występujące w poszczególnych gminach problemy społeczne projektując rozwiązania systemowe pozostające poza zasięgiem możliwości kompetencyjnych samorządu gminnego.

W oparciu o uzyskane informacje i materiały został przygotowany dokument, który pozwoli na racjonalizację lokalnej polityki społecznej oraz wskaże obszary, które w najbliższym czasie powinny stać się przedmiotem szczególnej troski władz lokalnych. Metodyka opracowania dokumentu pozwoliła zaangażować środowisko lokalne w budowę strategii na najważniejszych etapach, od diagnozy do wdrożenia i realizacji.

Przedłożony materiał został opracowany w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Przasnyszu przy merytorycznym wsparciu Ośrodka Kształcenia Służb Publicznych i Socjalnych – Centrum AV w Częstochowie. Pomoc zewnętrzna polegała głównie na doradztwie i systematyzacji układu głównych elementów wypracowanego dokumentu. Perspektywa czasowa obowiązywania niniejszego dokumentu została skomunikowana z głównymi dokumentami strategicznymi wpływającymi na rozwiązywanie lokalnych problemów, tj. Narodowymi Strategicznymi Ramami Odniesienia (Narodowa Strategia Spójności) oraz Narodową Strategią Integracji Społecznej, wyznaczającymi działania i stwarzającymi możliwość ubiegania się o środki zewnętrzne do 2013 roku.

METODOLOGIA OPRACOWANIA DOKUMENTU

1.4. PRZESŁANKI WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH

Konstruując strategię integracji i rozwiązywania problemów społecznych powiatu, należy pamiętać, że nie jest to jedyny dokument w obszarze polityki społecznej, którego skutki będą dotyczyły jej mieszkańców. Krytyczna analiza dokumentów programowych powstających na poziomie kraju, województwa czy powiatu pozwala na skuteczniejsze programowanie działań na poziomie lokalnym w taki sposób, by nie powielać pewnych działań, ale wpisywać się własnymi propozycjami programowymi w już funkcjonującą rzeczywistość formalnoprawną.

1.4.1. NARODOWE STRATEGICZNE RAMY ODNIESIENIA 2007-2013 (NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI 2007-2013)

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Europejskiej, ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności, przygotowano strategiczne wytyczne w sprawie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, określające indykatywne ramy interwencji funduszy z uwzględnieniem innych polityk Unii Europejskiej. Projekt tego dokumentu Komisja Europejska opublikowała w dniu 5 lipca 2005 r. pod nazwą „Polityka spójności wspierająca wzrost gospodarczy i zatrudnienie: Strategiczne Wytyczne Wspólnoty 2007-2013” (SWW). Dokument ten zaleca każdemu funduszowi realizację celu priorytetowego, którym jest promowanie harmonijnego, zrównoważonego i trwałego rozwoju Wspólnoty. Uwzględnienia przy tym zalecenia KE w zakresie polityki gospodarczej oraz zatrudnienia – Zintegrowany Pakiet Wytycznych w sprawie wzrostu gospodarczego i zatrudnienia na lata 2005-2008 (ZPW).

Na podstawie zapisów Strategicznych Wytycznych Wspólnoty Polska opracowała „Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007-2013 wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie” (NSRO), które integrują główne priorytety Wspólnoty z priorytetami polskimi, uwzględniając jednocześnie zapisy Krajowego Programu Reform, odpowiadającego na wyzwania zawarte w Strategii Lizbońskiej. Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia stanowią podstawę do programowania interwencji Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) oraz Funduszu Spójności (FS).

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia określają działania o charakterze rozwojowym, jakie rząd polski zamierza podjąć w latach 2007-2013 w zakresie promowania trwałego wzrostu gospodarczego, wzrostu konkurencyjności oraz wzrostu zatrudnienia. NSRO służą jednocześnie zapewnieniu skutecznej pomocy na rzecz regionów i grup społecznie zmarginalizowanych oraz pomocy w restrukturyzacji sektorów i regionów problemowych. Zakładanym efektem strategii proponowanej w NSRO jest znaczące podniesienie jakości życia mieszkańców Polski i zbliżenie poziomu rozwoju do obecnie najbiedniejszych starych państw członkowskich, a w dłuższej perspektywie poziomu zbliżonego do średniej europejskiej.

W wyniku przeprowadzonej analizy, która wykazała różnice poziomu społeczno-gospodarczego rozwoju kraju oraz poszczególnych jego regionów w stosunku do innych krajów UE, oraz w odpowiedzi na wyzwania Strategii Lizbońskiej i cele Zintegrowanego Pakietu Wytycznych, których instrumentem realizacji na gruncie krajowym jest Krajowy Program Reform, sformułowano cel strategiczny Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007-2013. Zakłada on tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Cel strategiczny osiągnąć będzie poprzez realizację horyzontalnych celów szczegółowych, co oznacza, że wszystkie programy, działania i projekty podejmowane w ramach NSRO realizują je jednocześnie aczkolwiek w różnym zakresie. Celami horyzontalnymi NSRO są m.in.:

- poprawa jakości funkcjonowania instytucji publicznych oraz rozbudowa mechanizmów partnerstwa;
- poprawa jakości kapitału ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej;
- budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski;
- wyrównywanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich.

1.4.2. NARODOWA STRATEGIA INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

Cele polityki integracji społecznej w Polsce wynikają przede wszystkim z priorytetów określonych w przyjętej w czerwcu 2004 r. Narodowej Strategii Integracji Społecznej. Wynikają również z założeń w zakresie zwalczania ubóstwa i wykluczenia społecznego przyjętych w grudniu 2000 r. przez Radę Europejską w Nicei. Polska w pełni zaakceptowała ich zasadność,

co zostało oficjalnie potwierdzone poprzez przyjęcie w grudniu 2003 r. Wspólnego Memorandum Polski i Unii Europejskiej o Integracji Społecznej (Joint Inclusion Memorandum).

Zarówno Krajowy Plan Działania na rzecz Integracji Społecznej, jak i Wspólne Memorandum są elementami realizacji Strategii Lizbońskiej, która została przyjęta przez piętnaście krajów członkowskich w marcu 2000 roku.

Polskie priorytety wpisują się także w podstawowe założenia Zrewidowanej Strategii Spójności Społecznej Rady Europy, której inauguracja odbyła się w lipcu 2004 r. w Warszawie. Jednym z tych założeń jest budowanie integracji i spójności społecznej w oparciu o prawa człowieka, a zwłaszcza te prawa, które zostały zawarte w Zrewidowanej Europejskiej Karcie Społecznej.

Priorytety Narodowej Strategii Integracji Społecznej stworzone zostały z perspektywą ich realizacji do 2010 roku. Krajowy Plan Działania uwzględnia te priorytety, których realizacja jest szczególnie pilna. Wynikają one także z przedstawionej analizy sytuacji ekonomiczno-społecznej ilustrującej podstawowe przyczyny ubóstwa i zagrożenia wykluczeniem społecznym.

Priorytety zawarte w NSIS w zakresie realizacji **prawa do edukacji** są następujące:

- wzrost uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym;
- poprawa jakości kształcenia na poziomie gimnazjalnym i średnim;
- upowszechnienie kształcenia na poziomie wyższym i jego lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy;
- rekompensowanie deficytów rozwoju intelektualnego i sprawnościowego dzieci;
- upowszechnienie kształcenia ustawicznego.

W zakresie realizacji **prawa do zabezpieczenia socjalnego**:

- radykalne ograniczenie ubóstwa skrajnego, którego poziom jest obecnie nieakceptowany i wymaga podjęcia zdecydowanych działań;
- ograniczenie tendencji wzrostowych rozwarstwiania dochodowego, tak aby różnice te nie odbiegały od przeciętnego poziomu w krajach UE.

Bezrobocie jest jedną z form wykluczenia społecznego silnie powiązaną z innymi jego przejawami, np. ubóstwem, w warunkach niskiej skuteczności systemu zabezpieczenia socjalnego dla osób bezrobotnych i ich rodzin. Dlatego też w Narodowej Strategii Integracji Społecznej cztery z dwudziestu priorytetów odnoszą się do sfery działań dotyczących realizacji **prawa do pracy**:

- ograniczenie bezrobocia długookresowego;
- zmniejszenie bezrobocia młodzieży;
- zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród niepełnosprawnych;

- zwiększanie liczby uczestników aktywnej polityki rynku pracy.

W zakresie realizacji **prawa do ochrony zdrowia**:

- wydłużenie przeciętnego trwania życia w sprawności;
- upowszechnienie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- zwiększenie zakresu programów zdrowia publicznego w celu objęcia nimi kobiet i dzieci.

W zakresie realizacji **innych praw społecznych**:

- zwiększenie dostępu do lokali (mieszkań) dla grup najbardziej zagrożonych bezdomnością;
- zapewnienie lepszego dostępu do pracowników socjalnych;
- rozwinięcie pomocy środowiskowej i zwiększenie liczby osób objętych jej usługami;
- zwiększenie zaangażowania obywateli w działalność społeczną;
- realizacja Narodowej Strategii Integracji Społecznej przez samorzady terytorialne;
- zwiększenie dostępu do informacji obywatelskiej i poradnictwa.

1.4.3. KRAJOWY PLAN DZIAŁANIA NA RZECZ INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

Krajowy Plan Działania na rzecz Integracji Społecznej to program poprawy dostępu do praw społecznych i zwiększania poziomu ich realizacji. Jest to również zasadniczy instrument osiągania integracji społecznej w europejskim modelu społecznym. Realizacja praw społecznych wymaga oczywiście poniesienia określonych kosztów, tak samo jak realizacja wszystkich innych kategorii praw człowieka zawartych w prawie międzynarodowym i krajowym. Należy więc zapewnić w sposób trwały zasoby finansowe, kadrowe, lokalowe, rzeczowe i inne instytucjom odpowiedzialnym za realizację tych praw.

Prawa społeczne powinny mieć obecnie priorytet w wydatkach publicznych. Ich realizacja znacznie się pogorszyła w ostatnich latach, a więc zmniejsza się poziom integracji społecznej i zwiększa się skala i zasięg procesów wykluczenia społecznego. W Krajowym Planie Działań na rzecz Integracji Społecznej za najważniejsze uznano:

- działania edukacyjne, socjalne i zdrowotne zapobiegające wykluczeniu oraz wspierające grupy zagrożone;

- budowę systemu bezpieczeństwa socjalnego i przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu;
- realizację prawa do pracy dla każdego, w tym szczególnie dla grup defaworyzowanych na rynku pracy poprzez odpowiednią politykę makroekonomiczną i politykę zatrudnienia;
- rozwój systemu instytucjonalnego z jasnym podziałem odpowiedzialności instytucji rządowych i samorządowych, otwierającego przestrzeń dla aktywności obywatelskiej i upodmiotowienia osób korzystających z usług społecznych, świadczonych zarówno przez państwo, jak i przez organizacje pozarządowe.

Na poziomie operacyjnym ważne jest, że polska polityka integracji społecznej musi być realizowana **we współpracy z szeroko rozumianymi partnerami społecznymi**. Szczególnie chodzi tu o związki zawodowe i związki pracodawców, organizacje pozarządowe, samorządy lokalne oraz odpowiednie charytatywne instytucje kościołów i związków wyznaniowych. Niezależnie od osiągniętego poziomu zamożności oraz stanu koniunktury gospodarczej państwo nie jest w stanie zrealizować celów tej polityki bez partnerstwa z innymi instytucjami.

W tym kontekście ustalono następujące priorytety na najbliższe dwa lata:

- zaangażowanie obywateli w działalność społeczną, głównie poprzez zwiększenie ich uczestnictwa w działalności organizacji pozarządowych i innych formach pracy społecznej oraz samopomocy;
- wzrost liczby samorządów, które z pełną wrażliwością i zaangażowaniem podejmą się tworzenia lokalnych strategii przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu, a następnie zrealizują ich założenia.

1.4.4. STRATEGIA WOJEWÓDZKA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ DLA WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO NA LATA 2005-2013

Ze względu na swój dalekosiężny charakter strategia budowana na poziomie lokalnym musi uwzględniać i brać pod uwagę przesłanki zawarte w dokumentach strategicznych podmiotów, z którymi powiat współpracuje na zasadzie partnerstwa. Jednym z nich jest samorząd województwa mazowieckiego. „Strategia Wojewódzka w Zakresie Polityki Społecznej dla Województwa Mazowieckiego na lata 2005-2013” pozwala zaplanować działania województwa w taki sposób, aby przeciwdziałać najistotniejszym zagrożeniom społecznym przy

aktywnym udziale samorządów lokalnych i organizacji pozarządowych. Zagrożenia takie, jak negatywne skutki ubóstwa i zjawisko wykluczenia społecznego, to wyzwania nie tylko dla Mazowsza, ale również dla społeczeństwa współczesnej Europy.

Rozwiązywanie problemów społecznych to nie tylko zadanie samorządu województwa. To przede wszystkim organizowanie wsparcia i pomocy osobom potrzebującym w miejscu ich zamieszkania, a więc przy udziale jednostek organizacyjnych samorządów lokalnych. Województwo poprzez działalność Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej pełni rolę wspierającą, aktywizującą, koordynującą i inicjującą nowe rozwiązania, zmierzające tym samym do wyrównywania poziomu życia mieszkańców Mazowsza. Strategia określa główne działania samorządu województwa zgodnie z przypisanymi województwu zadaniami z zakresu pomocy społecznej.

Podstawowym dokumentem, w oparciu o który rozpoczęto prace przy budowie Strategii Wojewódzkiej w Zakresie Polityki Społecznej dla Województwa Mazowieckiego na lata 2005-2013, była Diagnoza Społeczna Mazowsza. Poza danymi uzyskanymi z diagnozy przy opracowaniu strategii wykorzystano również materiały Głównego Urzędu Statystycznego, Wojewódzkiego Urzędu Pracy, Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Wojewódzkiego, Urzędu Statystycznego w Warszawie oraz urzędów powiatowych i gminnych.

Misją samorządu województwa mazowieckiego, realizowaną w ramach strategii wojewódzkiej polityki społecznej Mazowsza na lata 2005-2013, jest **osiągnięcie odczuwalnych społecznie, pozytywnych efektów w zakresie priorytetowych obszarów polityki społecznej, jakie stanowią: ubóstwo, uzależnienia, starość, bezrobocie, niepełnosprawność**. Dla każdego z pięciu wyodrębnionych obszarów sformułowano następujące cele strategiczne i operacyjne:

I. Ubóstwo:

1. Podejmowanie selektywnych działań na rzecz osób i rodzin znajdujących się w stanie ubóstwa, ze szczególnym uwzględnieniem przedsięwzięć ograniczających skutki życia w biedzie.
 - Rozwijanie działań na rzecz poprawy sytuacji bytowej osób i rodzin żyjących w biedzie.
 - Podnoszenie aktywności społeczno-zawodowej osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym w celu zahamowania zjawiska marginalizacji.
 - Aktywizowanie środowiska lokalnego w zakresie inicjowania i promowania wspólnotowych i samopomocowych form wspierania rodziny.
 - Podejmowanie działań na rzecz wspierania rodzin z dziećmi oraz zapobieganie patologiom w rodzinie.
 - Rozwój kadry pomocy społecznej i jakości pracy socjalnej.

2. Tworzenie mechanizmów wychodzenia z bezdomności i zapobiegających przechodzeniu osób ubogich w stan bezdomności.

- Zapewnienie osobom bezdomnym zaspokajania elementarnych potrzeb egzystencjalnych, umożliwiających im pełnienie użytecznych społecznie ról i funkcji zawodowych.
- Wspieranie i promocja modelowych, innowacyjnych rozwiązań w zakresie zapobiegania bezdomności, przeciwdziałania jego skutkom, tworzenia szans i warunków wyjścia z bezdomności.

II. Uzależnienia:

1. Zahamowanie wzrostu spożycia alkoholu, promocja zdrowego stylu życia, rozwijanie postaw sprzyjających tym zachowaniom.

- Zmniejszenie ilości spożywanego alkoholu.
- Edukacja społeczeństwa w zakresie konsekwencji nadużywania alkoholu i metod zapobiegania oraz ograniczania negatywnych skutków takich zachowań.
- Zmniejszenie udziału osób nietrzeźwych w naruszaniu prawa i porządku publicznego.
- Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i agresji rówieśniczej.
- Koordynacja i wspieranie działań administracji publicznej, organizacji pozarządowych oraz przedstawicieli różnych środowisk zawodowych i lokalnych w obszarach profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

2. Ograniczenie używania i dostępności do narkotyków i innych środków psychoaktywnych oraz związanych z tym problemów.

- Zwiększenie zaangażowania społeczności lokalnych w zapobieganie używaniu i ograniczania dostępności do środków psychoaktywnych.
- Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat zagrożeń i problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych, mechanizmów powstawania uzależnienia i możliwości zapobiegania zjawisku.
- Zwiększenie liczby kompetentnych realizatorów programów profilaktycznych.
- Rozwój specjalistycznych placówek i programów w zakresie leczenia, rehabilitacji i ograniczania szkód zdrowotnych.

III. Starość.

1. Podniesienie jakości życia osób starszych, zaspokajanie ich potrzeb poprzez spójne i skoordynowane działania podmiotów mających wpływ na realizację regionalnej polityki społecznej.

- Podniesienie poziomu i rozwój usług instytucji opieki całodobowej i usług dla osób starych, świadczonych w miejscu zamieszkania.

- Poniesienie jakości życia osób starych poprzez zwiększenie dostępności do oferty pomocowej i możliwych form aktywności.
- Ograniczenie procesu marginalizacji problemów ludzi starych, zmniejszenie rozmiarów zjawiska społecznego wykluczenia.
- Koordynacja i wspieranie działań administracji publicznej, organizacji pozarządowych, środowisk lokalnych w zakresie tworzenia perspektywicznego programu zaspokajania potrzeb ludzi starych.

IV. Bezrobocie:

1. Rozwijanie aktywnej polityki rynku pracy w zakresie działań objętych pomocą społeczną, wspieranej przez realizację sektorowych i regionalnych programów.
 - Podniesienie wiedzy i świadomości dotyczącej rynku pracy poprzez wzmocnienie dialogu społecznego i partnerstwa na rynku pracy.
 - Łagodzenie społecznych skutków długotrwałego bezrobocia i przeciwdziałanie dyskryminacji na rynku pracy.
 - Podniesienie poziomu aktywizacji społeczno-zawodowej osób bezrobotnych świadczeniobiorców pomocy społecznej.

V. Niepełnosprawność:

- 1.2.1. Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałanie ich wykluczeniu społecznemu.
 - Wspieranie przemian świadomości społecznej odnośnie problematyki osób niepełnosprawnych.
 - Zwiększenie dostępu do leczenia, opieki i rehabilitacji medycznej.
 - Zwiększenie dostępu do dóbr i usług umożliwiających rehabilitację społeczną, pełne uczestnictwo w życiu społecznym, kulturalnym, artystycznym, sportowym, rekreacji i turystyce.
 - Zwiększenie aktywności podmiotów i organizacji działających na rzecz osób niepełnosprawnych.
 - Wyrównywanie różnic w podregionach społeczno-gospodarczych województwa mazowieckiego.

2. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

Część diagnostyczna zawiera diagnozę problemów społecznych powiatu. Diagnoza została oparta na badaniu źródeł zastanych oraz analizie skonstruowanych specjalnie do tego celu ankiet i wywiadów.

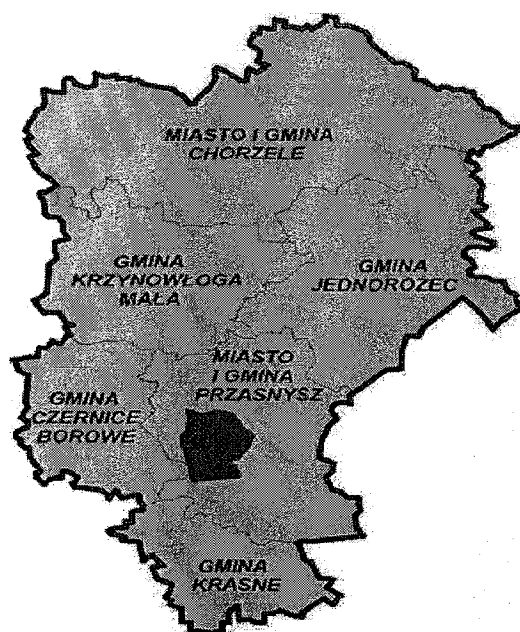
2.1. CHARAKTERYSTYKA POWIATU

Powiat przasnyski położony jest w północnej części województwa mazowieckiego. Na wschodzie graniczy z powiatem ostrołęckim, na południowym wschodzie z powiatem makowskim, na południowym zachodzie z powiatem ciechanowskim, na zachodzie z powiatem mławskim, na północnym zachodzie z powiatem nidzickim, a na północy z powiatem szczycieńskim.

Powiat zajmuje powierzchnię 1.218 km², co stanowi 3,4% obszaru województwa i 0,4% obszaru Polski. Liczba ludności powiatu z końcem 2005 roku wynosiła 53.086 osób, co stanowiło 1,03% ludności województwa. Gęstość zaludnienia w powiecie wynosiła 44 osoby na km². Pod względem zaludnienia powiat przasnyski zajmował w województwie mazowieckim 36 pozycję (na 38 powiatów i 4 miasta na prawach powiatu).

Swym zasięgiem powiat obejmuje siedem gmin (rycina 1.): jedną gminę miejską (Przasnysz), jedną gminę miejsko-wiejską (Chorzele) oraz pięć gmin wiejskich (Czernice Borowe, Jednorozec, Krasne, Krzynowłoga Mała, Przasnysz). Pod względem powierzchni największa w powiecie jest gmina Chorzele, zajmująca 30% jego terytorium. Obszarowo drugą gminą jest Jednorozec – 19% powierzchni powiatu. Powierzchnia pozostałych gmin waha się od 8 do 15% obszaru powiatu, z wyjątkiem miasta Przasnysz, które – będąc najmniejszą gminą – zajmuje 2% terenu powiatu. Powiat przasnyski podzielony jest na 185 sołectw, do których należą 292 wioski.

MAPA POWIATU Z PODZIAŁEM NA GMINY

Rycina 1. Powiat Przasnyski.

Po zakończeniu II wojny światowej powiat przasnyski powrócił na mapę administracyjną kraju w kształcie z 1939 r. Przetrwiał na niej z pewnymi zmianami aż do 1975 r., kiedy to tereny powiatu podzielono między nowo powstałe województwa: ostrołęckie i ciechanowskie. Z dniem 1 stycznia 1999 r. ponownie stał się elementem składowym mapy administracyjnej kraju.

Powiat przasnyski należy do obszaru „Zielone Płuca Polski”. Ideą „Zielonych Płuc Polski” była integracja ochrony środowiska z rozwojem gospodarczym i postępowaniem cywilizacyjnym, czyli zasada zrównoważonego rozwoju. „Zielone Płuca Polski” objęły tereny najbardziej wartościowe pod względem przyrodniczym i stosunkowo mało zmienione działalnością człowieka. Takie warunki spełnia powiat przasnyski, którego niewątpliwym atutem środowiskowym są pozostałości Puszczy Kurpiowskiej wraz z jej różnorodnością biologiczną i krajobrazową. Brak rozwiniętego przemysłu oraz atrakcyjność przyrodnicza tych terenów mogą stanowić podstawę do rozwoju agroturystyki. Na terenie powiatu znajduje się 56 pomników przyrody oraz obszar chronionego krajobrazu (gm. Czernice Borowe). Lasy i grunty leśne zajmują powierzchnię 35.267 ha, co stanowi 28,5% ogólnej powierzchni powiatu. Biorąc pod uwagę wielkość powierzchni zajmowanej przez rolnictwo, powiat należy zaliczyć do typowo rolniczych. Dominuje tu rozdrobniona gospodarka rolna na dosyć słabych bonitacyjnie glebach. Uprawia się przed wszystkim zboża i ziemniaki oraz hoduje bydło mleczne i trzodę chlewną. O rolniczym charakterze rejonu świadczy też miejsce zamieszkania ludności. W 2002 roku w miastach powiatu zamieszkiwały 19.623 osoby, a na terenach wiejskich – 33.920 osób.

Gmina Przasnysz położona jest w południowo-wschodniej części powiatu. Zamieszkuje ją 7.188 osób (stan na 31.12.2005 r.). Przez terytorium gminy przebiega szlak komunikacyjny Warszawa – Szczytno oraz Białystok – Płock. Gmina jest obszarem typowo rolniczym – 77% jej powierzchni zajmują użytki rolne z przewagą gleb III i IV klasy. Duże kompleksy leśne znajdują się w północnej części gminy i ciągną się z północy na południe między doliną Morawki, a wschodnią granicą gminy. Podstawowym gatunkiem lasotwórczym jest sosna tworząca bory suche, rzadziej mieszane.

Miasto **Przasnysz** zamieszkuje 17.080 osób. Na terenie Przasnysza swoje siedziby mają wszystkie ważniejsze instytucje samorządowe oraz państwowe. Przez Przasnysz przebiegają szlaki komunikacyjne Płock – Białystok, Warszawa – Bartoszyce.

Gmina miejsko-wiejska **Chorzele** położona jest w północnej części powiatu przasnyskiego. Teren gminy zamieszkuje 10.136 osób. Przez jej terytorium przebiegają szlaki komunikacyjne Warszawa – Olsztyn i Ostrołęka – Ciechanów oraz linia kolejowa Ostrołęka – Szczytno. W niewielkiej odległości od gminy zlokalizowany jest międzynarodowy port lotniczy w Szymanach. Atutem turystycznym gminy jest bliskość jezior mazurskich: Głęboczek, Sasek

Mały, Narty, Sasek Wielki. Miasto i gmina Chorzele położone są malowniczo w dolinie rzeki Omulwi. Obszar ten odznacza się wyjątkowymi walorami przyrodniczymi. Świadczą o tym zarówno warunki fizjograficzne, jak i różnorodność fauny, flory oraz stopień zachowania lasów świerkowo-sosnowych, tworzących specyficzny mikroklimat. Oddalenie od aglomeracji przemysłowych, a co za tym idzie brak większych źródeł zanieczyszczeń, sprawia, że obszar gminy Chorzele wyróżnia się w skali kraju wyjątkowo czystym powietrzem.

Gmina Czernice Borowe leży w południowo-zachodniej części powiatu przasnyskiego. Obszar gminy zamieszkuje 4.050 osób. Ma ona charakter typowo rolniczy – 85% powierzchni zajmują użytki rolne wysokich klas bonitacyjnych, z przewagą upraw pszenicy, jęczmienia, pszenżyta, żyta, rzepaku i buraka cukrowego. Z północnego zachodu na południowy wschód przepływa rzeka Węgiełka. Główne szlaki komunikacyjne gminy stanowią: linia kolei wąskotorowej biegnąca z zachodu na wschód, droga wojewódzka Mława – Przasnysz oraz na południowym jej krańcu droga wojewódzka Ciechanów – Przasnysz i droga powiatowa Przasnysz – Dzierzgowo. Po ostatniej reformie administracyjnej gmina stała się integralną częścią powiatu przasnyskiego. Gmina Czernice Borowe położona jest na obszarze chronionego krajobrazu. Na jej terenie znajduje się Krośnicko-Kosmowski Obszar Chronionego Krajobrazu.

Gmina Jednorzec leży w północno-wschodniej części powiatu. Zamieszkiwana jest przez 7.221 osób. Lasy stanowią 40% powierzchni gminy; są atrakcyjne krajobrazowo i tworzą korzystne warunki klimatyczno-zdrowotne. Przez gminę przebiega szlak komunikacyjny z Warszawy, Łodzi i Płocka na Mazury oraz linia kolejowa Ostrołęka – Szczytno. Gmina zajmuje południowo-zachodnią część Puszczy Kurpiowskiej. Podstawą funkcjonowania gminy jest rolnictwo oparte na indywidualnej własności gospodarstw. Z rolnictwa utrzymuje się około 80% ogółu jej mieszkańców.

Gmina Krasne leży w południowej części powiatu przasnyskiego i sąsiaduje z dwoma gminami powiatu ciechanowskiego, dwoma powiatu przasnyskiego oraz z dwoma gminami powiatu makowskiego. Gmina leży w dorzeczu Bugo-Narwi, na Wysoczyźnie Ciechanowskiej. Gminę Krasne zamieszkuje 3.858 osób. Gmina jest terenem typowo rolniczym; użytki rolne stanowią ok. 90% jej powierzchni.

Gmina Krzynowłoga Mała leży w północno-zachodniej części powiatu i zaliczana jest do obszarów o niskim zaludnieniu. Na jej terenie zamieszkuje 3.553 osoby. Centralnym ośrodkiem gminy jest wieś Krzynowłoga Mała, położona w jej środkowo-zachodniej części. Sieć rzeczna jest słabo rozwinięta. Przepływają tu rzeki Ulatówka i Morawka. Wiodącą funkcją gminy Krzynowłoga Mała jest rolnictwo. Utrzymuje się z niego około 85% mieszkańców. Warunki rozwoju rolnictwa można ocenić jako średnie.

Jak wynika z powyższego opisu gmin, przemysł nie jest dominującym segmentem gospodarki powiatu. W powiecie przasnyskim jest zaledwie kilka większych zakładów produkcyjnych. Dlatego decydujący wpływ na sytuację na lokalnym rynku pracy ma kondycja ekonomiczna istniejących podmiotów gospodarczych (w 2003 roku było ich 2.093) oraz polityka gospodarcza zmierzająca do przyciągnięcia na teren powiatu podmiotów gospodarczych i inwestorów. Najprężniej rozwijającymi się firmami są:

- ABB S.A. w Przasnyszu. Zakład produkcyjny należący do międzynarodowego koncernu ABB zatrudniającego ponad 100 tysięcy pracowników na całym świecie. Obecnie zakład w Przasnyszu jest jedynym producentem i eksporterem bezpieczników średnich napięć w grupie ABB.
- Bel Polska Sp. z o.o. w Chorzelach. Jest częścią grupy Fromageries Bel, największego producenta serów topionych na świecie. W latach 1999-2002 zakład w Chorzelach zwiększył trzykrotnie swoją produkcję. Jest pierwszą firmą z branży przemysłu mleczarskiego, która otrzymała certyfikat ISO 9002. W 2003 roku kosztem ponad 2 milionów złotych wybudowany został magazyn opakowań na 1100 palet. Bel Polska w Chorzelach jest współinwestorem miejskiej oczyszczalni ścieków, na którą przeznaczył 1 mln złotych.
- KROSS S.A. w Przasnyszu. Firma istnieje od 1990 roku. Początkowo zajmowała się wyłącznie sprzedażą rowerów, ale w połowie lat 90. stała się montownią, a następnie producentem rowerów. Aktualnie w Przasnyszu funkcjonuje nowoczesny, certyfikowany (ISO 9001) zakład produkcyjny. KROSS S.A. jest obecnie największym producentem rowerów w Europie i liderem na rynku rowerowym w Polsce z ponad 40% udziałem. Spółka Kross zatrudnia ponad 1.000 osób i jest największym pracodawcą w powiecie przasnyskim.
- Spółdzielnia Mleczarska „Mazowsze” w Chorzelach działa na rynku od 1947 roku. Specjalizuje się w produkcji sera holenderskiego i masła. Od 1993 roku współpracuje z firmą Bel Polska. W roku 2000 firma uzyskała akceptację władz weterynaryjnych dotyczących uprawnień eksportowych do krajów Unii Europejskiej. W 2004 roku uruchomiła nową linię do produkcji sera Cheddar.
- Zakłady Meblarskie „Węgierka”, sp. z o.o. w Przasnyszu są producentem krzeseł z drewna litego z 35-letnią tradycją. Od 1994 r. zakład funkcjonuje w układzie spółki joint-venture z niemiecką firmą OTM Möbelwerke GmbH. Wyroby ZM „Węgierka” w większości sprzedawane są na rynkach Unii Europejskiej.

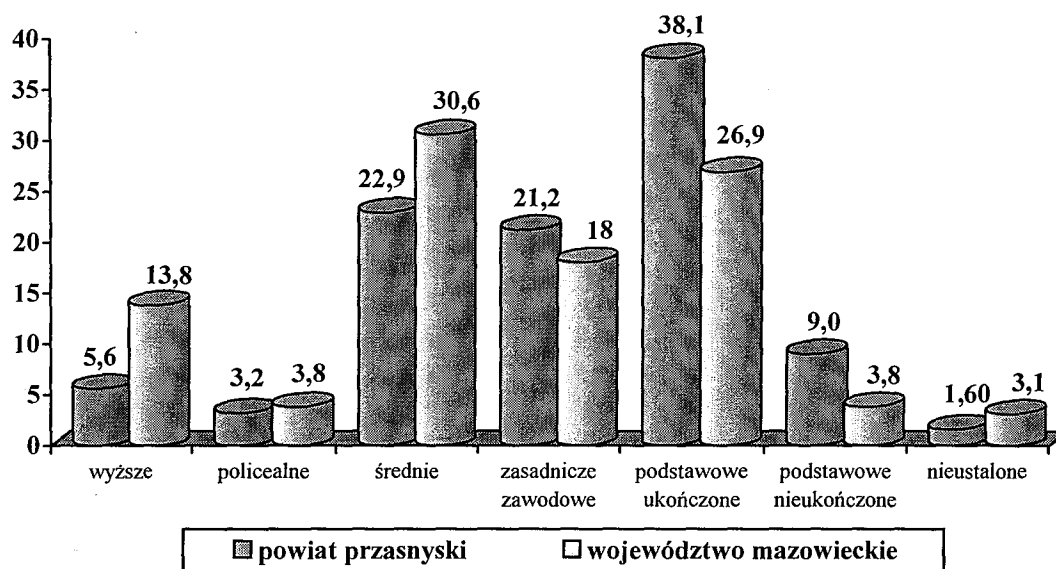
Powiat przasnyski dysponuje rozwiniętą bazą edukacyjną. Na jego terenie znajduje się: 40 szkół podstawowych (w tym 1 specjalna), 16 gimnazjów (w tym 1 specjalne), 5 liceów ogólnokształcących oraz 2 technika zawodowe, 3 licea profilowane, 3 zasadnicze szkoły

zawodowe (w tym 1 specjalna), 2 technika zawodowe na podbudowie szkoły zasadniczej oraz szkoła policealna kształcąca w zawodzie technik ekonomista. Na terenie powiatu funkcjonują ponadto 3 internaty dla dzieci i młodzieży. Od 2001 roku działa również Medyczne Studium Zawodowe kształcące na kierunkach: ratownik medyczny, dietetyk, technik fizjoterapii, terapeuta zajęciowy, opiekunka dziecięca, opiekunka środowiskowa, opiekun w domu pomocy społecznej oraz filia wyższej uczelni – Wydział Zamiejscowy SGGW w Przasnyszu o kierunku: Międzywydziałowe Studium Gospodarki Przestrzennej.

2.2. DEMOGRAFIA

Według danych Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 roku teren powiatu przasnyskiego zamieszkiwało 53.543 osób, w tym 26.787 mężczyzn i 26.756 kobiet. Spośród wszystkich mieszkańców 43.855 osób było w wieku 13 lat i więcej.

Ludność powiatu przasnyskiego i województwa mazowieckiego w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia w 2002 roku (dane w %)

Dane Narodowego Spisu Powszechnego 2002.

W strukturze wykształcenia mieszkańców powiatu przasnyskiego w 2002 roku zwracał uwagę niższy odsetek osób posiadających wykształcenie wyższe, policealne i średnie w zestawieniu z danymi z województwa mazowieckiego, co jest zrozumiałe choćby z uwagi na konieczność uwzględnienia w zestawieniu potencjału ludzkiego Warszawy. Jednocześnie większy odsetek mieszkańców powiatu legitymował się wykształceniem zasadniczym zawodowym i podstawowym ukończonym i nieukończonym.

Poziom wykształcenia lokalnej społeczności jest ważną przesłanką w procesie oceny umiejętności i radzenia sobie poszczególnych osób przede wszystkim na rynku pracy. Im, bowiem dana osoba jest lepiej wykształcona, tym łatwiej potrafi się przystosować do zmiennej rzeczywistości rynku pracy.

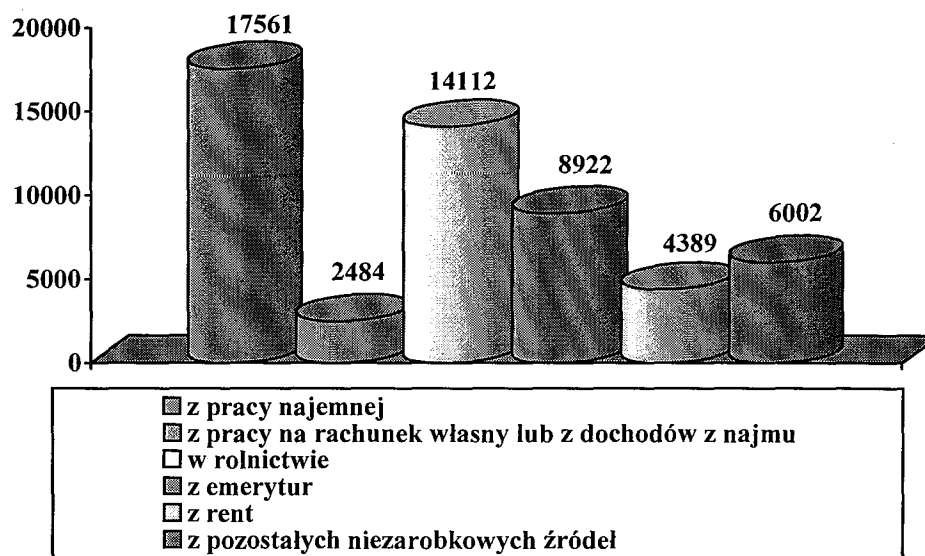
Ludność poszczególnych gmin powiatu przasnyskiego w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia w 2002 roku

Gmina	Ogółem	wyższe	policealne	średnie	zasadnicze zawodowe	podstawowe ukończone	podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego
Miasto Przasnysz	14.193	1.527	794	4.789	2.419	3.996	668
		10,7%	5,6%	33,7%	17,0%	28,1%	4,7%
Gmina Przasnysz	5.861	129	123	1.045	1.549	2.557	458
		2,2%	2,0%	17,8%	26,4%	43,6%	7,8%
Gmina Jednoróżec	7.306	160	94	909	1.367	2.139	1.099
		2,2%	1,3%	12,4%	18,7%	29,3%	15,0%
Gmina Czernice Borowe	3.385	83	70	649	864	1.515	204
		2,4%	2,0%	19,2%	25,5%	44,7%	6,0%
Miasto i Gmina Chorzele	8.362	315	216	1.515	1.529	3.829	958
		3,8%	2,6%	18,1%	18,3%	45,8%	11,4%
Gmina Krzynowłoga Mała	2.973	105	43	564	708	1.243	310
		3,5%	1,4%	19,0%	23,8%	41,8%	10,4%
Gmina Krasne	3.298	120	68	590	850	1.418	252
		3,6%	2,0%	17,9%	25,8%	43,0%	7,6%

Dane Narodowego Spisu Powszechnego 2002.

Analizując strukturę wykształcenia ludności poszczególnych gmin powiatu przasnyskiego w 2002 roku, należy stwierdzić, iż najwyższym poziomem wykształcenia charakteryzowała się ludność miasta Przasnysz (33,7% ogółu mieszkańców miało co najmniej wykształcenie średnie), natomiast najniższym ludność miasta i gminy Chorzele (57,2% ogółu mieszkańców gminy legitymowało się wykształceniem podstawowym lub nieukończonym podstawowym albo nie posiadało wykształcenia szkolnego).

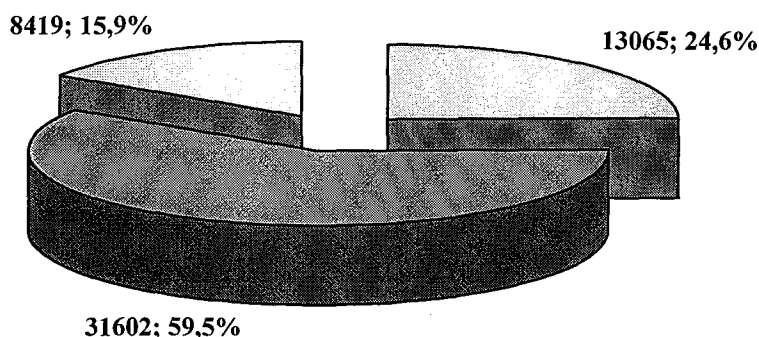
Ludność według głównego źródła utrzymania w 2002 roku

Dane Narodowego Spisu Powszechnego 2002.

W 2002 roku spośród 53.543 mieszkańców powiatu przasnyskiego 34.157 osób (63,8%) utrzymywało się z pracy, w tym 20.045 osób z pracy poza rolnictwem, a 14.112 osób z pracy w rolnictwie (w tym 13.402 osoby w swoich gospodarstwach rolnych). Z pracy najemnej utrzymywało się 17.561 osób, a z pracy na własny rachunek lub najmu 2.484 osoby. Z niezarobkowych źródeł utrzymywało się 19.313 osób, z czego 8.922 mieszkańców powiatu korzystało ze świadczeń emerytalnych, a 4.389 osób otrzymywało renty. Z pozostałych niezarobkowych źródeł utrzymywały się 6.002 osoby.

Struktura wiekowa mieszkańców powiatu przasnyskiego z końcem 2005 roku

■ w wieku przedprodukcyjnym ■ w wieku produkcyjnym ■ w wieku poprodukcyjnym

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Z końcem 2005 roku ludność powiatu przasnyskiego liczyła 53.086 osób. 13.065 osób było w wieku przedprodukcyjnym, 31.602 osoby – w wieku produkcyjnym, a 8.419 osób – w wieku poprodukcyjnym.

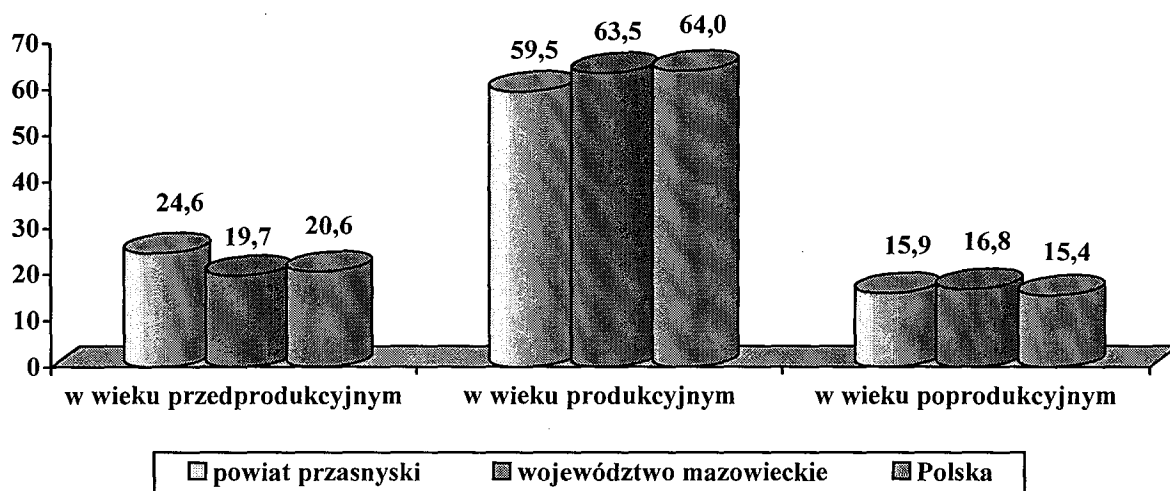
Struktura wiekowa mieszkańców poszczególnych gmin powiatu przasnyskiego z końcem 2005 roku

Gmina	Ogółem	wiek przedprodukcyjny	wiek produkcyjny	wiek poprodukcyjny
Miasto Przasnysz	17.080	3.820	11.018	2.242
		22,4%	64,5%	13,1%
Miasto i Gmina Chorzele	10.136	2.571	5.855	1.710
		25,4%	57,8%	16,9%
Gmina Czernice Borowe	4.050	985	2.309	756
		24,3%	57,0%	18,7%
Gmina Jednorozec	7.221	2.033	4.001	1.187
		28,1%	55,4%	16,4%
Gmina Krasne	3.858	897	2.301	670
		23,2%	59,6%	17,4%
Gmina Krzynowłoga Mała	3.553	899	2.003	651
		25,3%	56,4%	18,3%
Gmina Przasnysz	7.188	1.860	4.115	1.213
		25,9%	57,2%	16,9%

Badania własne Centrum AV.

Analizując powyższe zestawienie, należy stwierdzić, iż proces starzenia się społeczności w największym stopniu dotyka mieszkańców gmin Czernice Borowe oraz Krzynowłoga Mała (z końcem 2005 roku osoby w wieku poprodukcyjnym stanowiły w ww. gminach 18,7% i 18,3% ogółu ludności), a w najmniejszym ludność miasta Przasnysz (13,1% mieszkańców miasta osiągnęło wiek poprodukcyjny), gdzie zanotowano również największy odsetek ludności w wieku produkcyjnym – 64,5%. Z kolei gmina Jednorozec miała najwyższy odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym (28,1% ogółu mieszkańców gminy).

Porównanie danych procentowych dotyczących struktury ludności kraju, województwa mazowieckiego oraz powiatu przasnyskiego z końcem 2005 roku

Badanie własne Centrum AV.

Dokonując analizy porównawczej struktury wiekowej ludności powiatu przasnyskiego, województwa mazowieckiego i kraju z końcem 2005 roku, należy stwierdzić, iż mieszkańcy powiatu charakteryzowali się korzystniejszą strukturą demograficzną. Odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym z terenu powiatu był wyższy w porównaniu ze średnią wojewódzką i krajową, natomiast wskaźnik procentowy ludności w wieku produkcyjnym – niższy. Jednocześnie odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w gminie był niższy od średniej wojewódzkiej i nieznacznie wyższy od średniej krajowej.. Tendencje demograficzne wskazują jednak, iż liczba osób w wieku poprodukcyjnym będzie się zwiększała, co jest m.in. spowodowane malejącą dzietnością rodzin i wydłużającą się średnią długością życia.

2.3. PROBLEMY SPOŁECZNE Z PERSPEKTYWY OŚRODKÓW POMOCY SPOŁECZNEJ

System pomocy społecznej jako jeden z elementów zabezpieczenia społecznego polityki społecznej państwa ma za zadanie wspieranie osób i rodzin, które z przyczyn obiektywnych nie są w stanie zaspokoić swoich elementarnych potrzeb życiowych. Według ustawy o pomocy społecznej pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości (art. 2. 1).

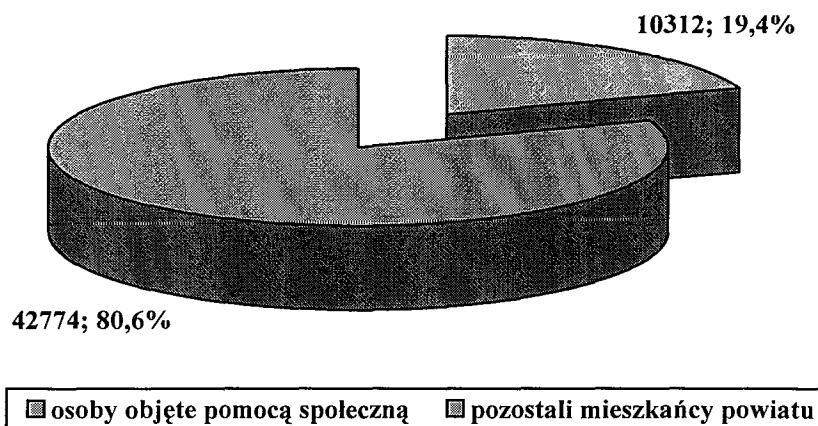
Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka (art. 3. 1). Ustawa o pomocy społecznej stwierdza, że udziela się pomocy osobom i rodzinom w szczególności z powodu: 1) ubóstwa; 2) sieroctwa; 3) bezdomności; 4) bezrobocia; 5) niepełnosprawności; 6) długotrwałej lub ciężkiej choroby; 7) przemocy w rodzinie; 8) potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności; 9) bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych; 10) braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze; 11) trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy; 12) trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego; 13) alkoholizmu lub narkomanii; 14) zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej; 15) klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Za realizację zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie poszczególnych gmin powiatu przasnyskiego odpowiedzialnych jest 7 ośrodków pomocy społecznej, w tym: 1 miejski, 1 miejsko-gminny i 5 gminnych. Do ich podstawowych obowiązków należy:

- prowadzenie diagnostyki jednostkowej i środowiskowej;
- bezpośrednio i pośrednio udzielanie świadczeń (w tym organizowanie opieki i usług domowych);
- współpraca z organizacjami i instytucjami, a zwłaszcza z samorządem lokalnym;
- aktywizowanie środowiska lokalnego.

Liczba osób objętych systemem pomocy społecznej ulega nieustannym zmianom. Decydujący wpływ na korzystanie z systemu pomocy społecznej w Polsce mają regulacje prawne zawarte w ustawie o pomocy społecznej oraz innych aktach normatywnych. Podstawową przesłanką przyznania świadczeń jest kryterium dochodowe osoby i rodziny. Od 1 października 2006 roku kryterium to ustalono na poziomie 477 zł miesięcznie w przypadku osoby samotnie gospodarującej i 351 zł na osobę w rodzinie. Niski poziom kwot uprawniających do przyznania świadczeń zawęża liczbę uprawnionych i może istotnie wypaczać skalę występującego ubóstwa. Na wahania liczby uprawnionych do świadczeń wpływ miały m.in. ustawa o rencie socjalnej i ustawa o świadczeniach rodzinnych, które spowodowały w 2004 przejście części klientów systemu do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i płatnika świadczeń rodzinnych.

Liczba osób korzystających z systemu pomocy społecznej w 2005 roku a ludność powiatu

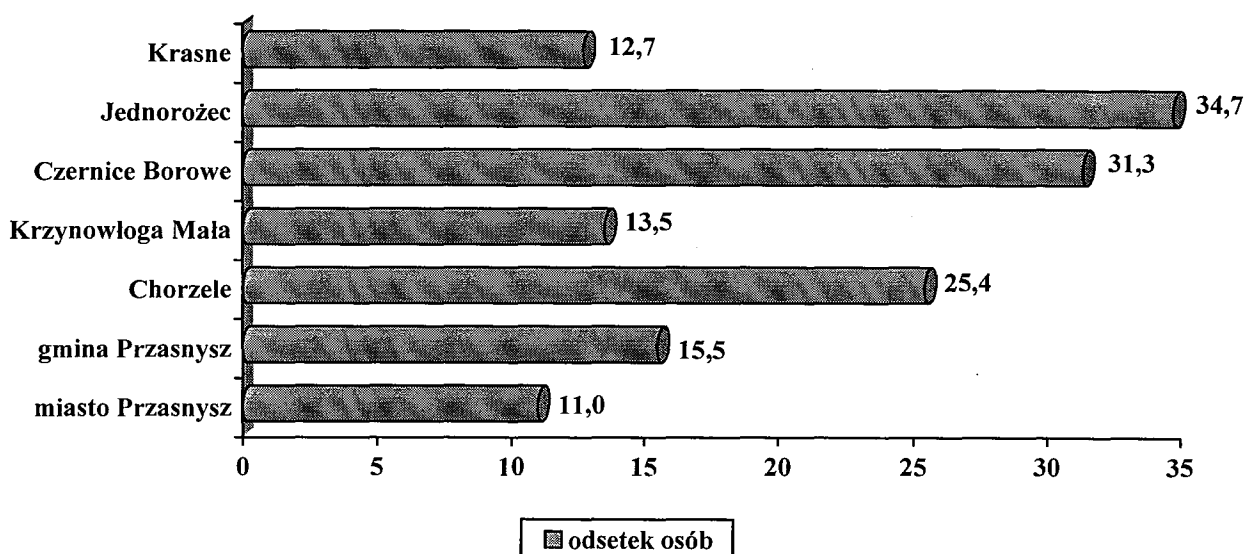
Badania własne Centrum AV.

Spośród 53.086 mieszkańców powiatu, 10.312 osób objęto pomocą społeczną w roku 2005. Liczba ta obejmuje również członków rodzin osób, którym decyzją administracyjną przyznano wsparcie.

Obecnie mamy do czynienia z tendencją obserwowaną od 1996 roku, a polegającą na wzroście zasięgu ubóstwa obiektywnego szacowanego na podstawie wyników badań budżetów gospodarstw domowych (GUS). W 2004 roku poniżej minimum egzystencji żyło 11,8% polskiego społeczeństwa (w porównaniu do 4,3% w 1996 r.). W okresie od 1996 do 2003 roku liczba osób żyjących poniżej granicy minimum egzystencji zwiększyła się w skali całego kraju o 2,8 mln osób. Taki rodzaj ubóstwa nie wynika jedynie z krótkotrwałego pogorszenia się sytuacji rodzin, ale nabiera cech trwałości, przyczyniając się do długotrwałego pozbawienia możliwości korzystania z dóbr i usług, a tym samym prowadzi do wykluczenia społecznego.

Na syndrom głębokiego ubóstwa składa się bezrobocie połączone z niskim poziomem wykształcenia głowy gospodarstwa domowego, wielodzietność oraz fakt zamieszkania w małych ośrodkach miejskich oraz na wsi, szczególnie na obszarach dotkniętych bezrobociem strukturalnym. Wzrost skali ubóstwa w ostatnich latach dokonał się przy poprawie przeciętnej sytuacji materialnej ogółu społeczeństwa, co świadczy o rosnących w społeczeństwie nierównościach w sytuacji dochodowej i poziomie życia.

Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej w 2005 roku w poszczególnych gminach powiatu przasnyskiego (dane w %)

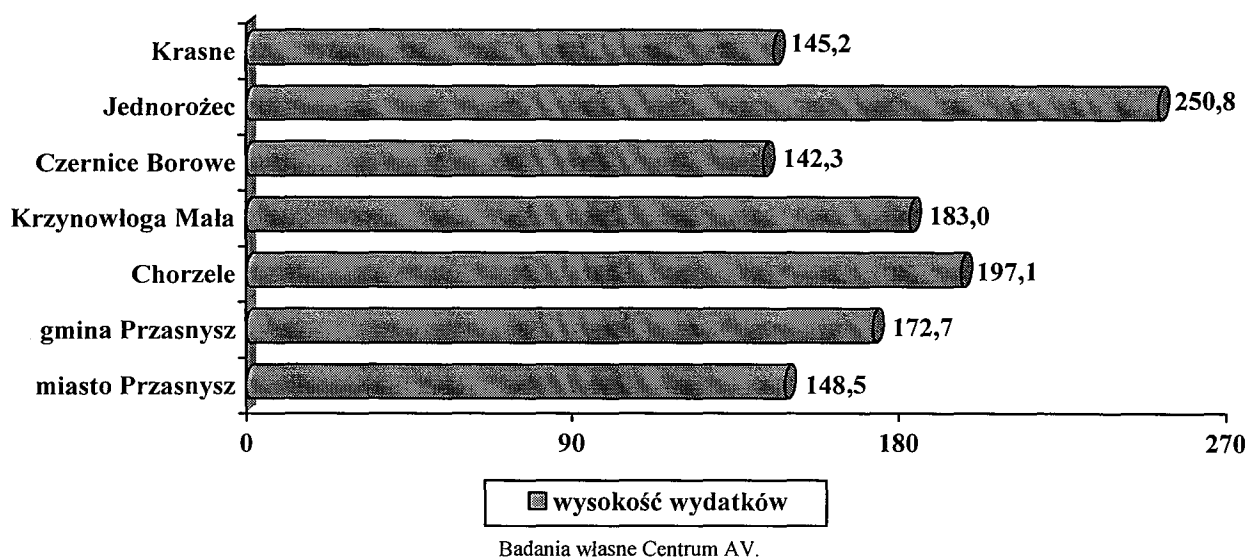

Badania własne Centrum AV.

Analizując odsetek osób korzystających z pomocy społecznej w poszczególnych gminach powiatu, należy zauważyć występujące różnice w odniesieniu do poszczególnych gmin. Najwyższe wartości osiąga gmina Jednorozec, gdzie w 2005 roku z pomocy społecznej korzystało prawie 35% mieszkańców. Wysoki wskaźnik beneficjentów pomocy społecznej w tej gminie związany był z ich stopniem zamożności, zdeterminowanym przez warunki przyrodnicze – znaczny obszar gminy zajmują lasy i nieurodzajne gleby. Podobne warunki panują także w gminie Chorzele, która zajmuje trzecie miejsce, jeśli chodzi o odsetek ludności wspieranej przez pomoc społeczną. O trudnej sytuacji mieszkańców przekonujemy się także na przykładzie gminy Czernice Borowe. Jednakże w gminie tej gleby charakteryzuje wysoka przydatność rolnicza. Podobnie jak w sąsiadującej z nią gminą Krasne, w której odnotowano niewielką liczbę klientów pomocy społecznej. W pozostałych gminach występowały stosunkowo małe (w granicach 10-15%) grupy świadczeniobiorców.

Wysokość środków finansowych pozostających w dyspozycji ośrodków pomocy społecznej jest zróżnicowana. Uwzględniając wydatki na zadania własne pochodzące z budżetu gminy, kwoty na zadania zlecone uzyskane z budżetu państwa, a następnie przeliczając wartości na jednego mieszkańca uzyskaliśmy odmienne dane dla poszczególnych gmin powiatu w zakresie wydatkowania środków na system pomocy społecznej.

Wysokość wydatków na pomoc społeczną w 2005 roku w poszczególnych gminach powiatu przasnyskiego w przeliczeniu na 1 mieszkańca (dane w złotych)

Prezentowane na zestawieniu kwoty są w obrębie powiatu mocno zróżnicowane – od wartości najniższych w przypadku gminy Czernice Borowe, Krasne i miasta Przasnysz, gdzie średnia oscyluje w granicach 140-150 zł, po gminę Jednoróżec, gdzie wysokość środków przypadających na jednego mieszkańca wynosi ponad 250 zł. Ilość środków budżetowych przeznaczonych na system wynika z różnych czynników, częściowo jest odzwierciedleniem istniejącego ubóstwa mieszkańców i związanych z tym istniejących realnych potrzeb, a częściowo z zamożności samej jednostki samorządu terytorialnego, która może wyasygnować mniej lub więcej środków finansowych na system pomocy.

Najczęściej udzielaną formą pomocy są świadczenia pieniężne. Analizując możliwości przyznawania przez ośrodki pomocy społecznej świadczeń finansowych, należy wskazać na podstawowe zasiłki, którymi obecnie są: zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy, specjalny zasiłek celowy, składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne oraz pomoc na ekonomiczne usamodzielnienie.

Większość świadczeń jest przyznawana w drodze decyzji administracyjnej. Beneficjenci niezadowoleni z uzyskanej pomocy mają prawo odwołać się do Samorządowego Kolegium Odwoławczego, które, w trybie administracyjnym, może decyzję Ośrodka Pomocy Społecznej utrzymać w mocy, uchylić w części lub całości albo przekazać do ponownego rozpoznania.

Obraz pojawiających się w poszczególnych gminach kwestii społecznych oddajemy w zestawieniach, które prezentują najpoważniejsze determinanty istniejącej w 2005 r. sytuacji społecznej. Zestawienia sporządzono jednolicie dla każdej z gmin powiatu.

Przasnysz (miasto)– dane za 2005 r.

Ludność: 17.080.

Liczba osób, którym decyzją administracyjną przyznano świadczenia: 990.

Liczba rodzin objętych pomocą społeczną: 649.

Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną: 1.880.

Odsetek osób, korzystających z pomocy społecznej w ogóle mieszkańców gminy: 11,0%.

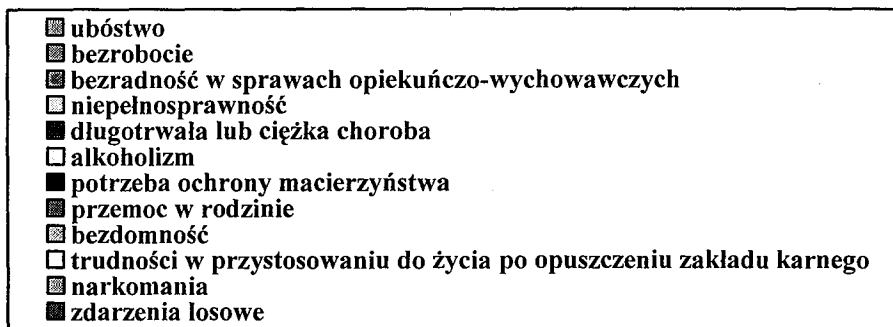
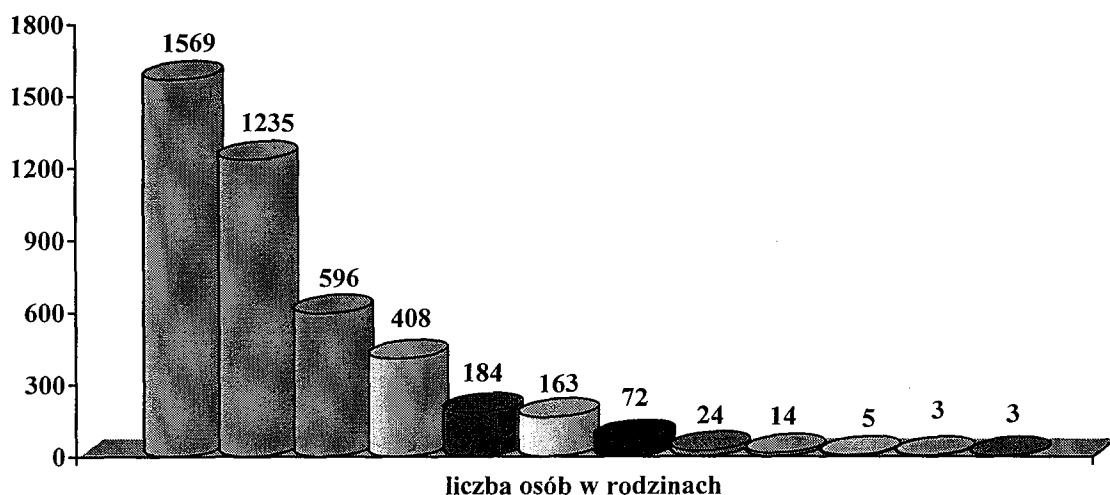
Wysokość wydatków na pomoc społeczną: 2.536.297 zł.

Wysokość wydatków na pomoc społeczną w przeliczeniu na 1 mieszkańca: 148,49 zł.

Liczba pracowników socjalnych: 12.

Odsetek osób niepełnosprawnych w ogóle mieszkańców gminy w 2002 roku: 13,6%.

Powody przyznawania pomocy społecznej w 2005 roku

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przasnyszu.

Analizując powyższy wykres, należy stwierdzić, iż najczęstszymi powodami przyznawania pomocy społecznej w mieście Przasnysz w 2005 roku były ubóstwo, bezrobocie oraz bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i niepełnosprawność.

Przasnysz (gmina) – dane za 2005 r.

Ludność: 7.188.

Liczba osób, którym decyzją administracyjną przyznano świadczenia: 566.

Liczba rodzin objętych pomocą społeczną: 279.

Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną: 1.117.

Odsetek osób, korzystających z pomocy społecznej w ogóle mieszkańców gminy: 15,5%.

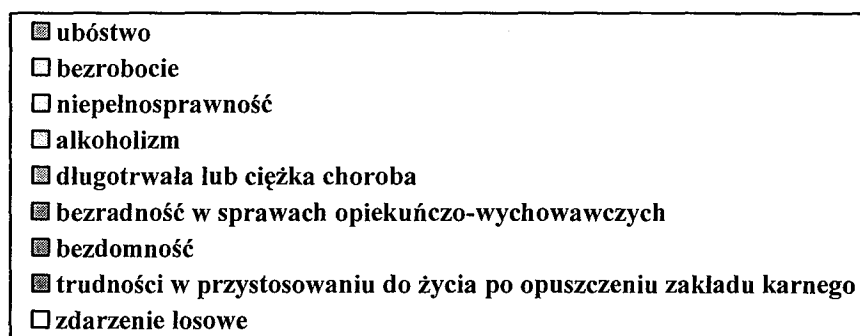
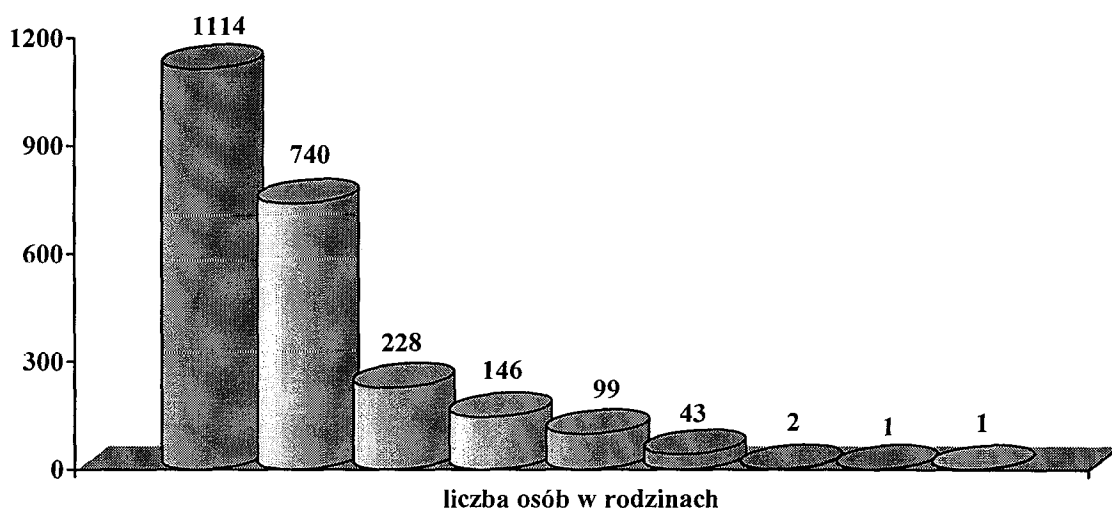
Wysokość wydatków na pomoc społeczną: 1.241.576 zł.

Wysokość wydatków na pomoc społeczną w przeliczeniu na 1 mieszkańca: 172,72 zł.

Liczba pracowników socjalnych: 3.

Odsetek osób niepełnosprawnych w ogóle mieszkańców gminy w 2002 roku: 14,2%.

Powody przyznawania pomocy społecznej w 2005 roku

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przasnyszu.

Analizując powyższy wykres, należy stwierdzić, iż najczęstszymi powodami przyznawania pomocy społecznej w gminie Przasnysz w 2005 roku były ubóstwo oraz bezrobocie i niepełnosprawność.

Chorzele – dane za 2005 r.

Ludność: 10.136.

Liczba osób, którym decyzją administracyjną przyznano świadczenia: 1.052.

Liczba rodzin objętych pomocą społeczną: 650.

Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną: 2.571.

Odsetek osób, korzystających z pomocy społecznej w ogóle mieszkańców gminy: 25,4%.

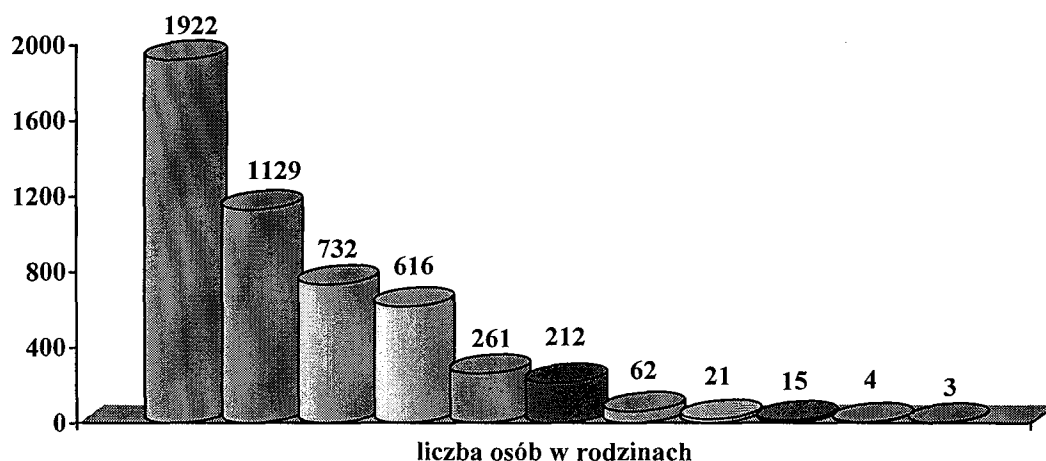
Wysokość wydatków na pomoc społeczną: 1.997.454 zł.

Wysokość wydatków na pomoc społeczną w przeliczeniu na 1 mieszkańca: 197,06 zł.

Liczba pracowników socjalnych: 4.

Odsetek osób niepełnosprawnych w ogóle mieszkańców gminy w 2002 roku: 12,0%.

Powody przyznawania pomocy społecznej w 2005 roku

- ubóstwo
- bezrobocie
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych
- długotrwała lub ciężka choroba
- alkoholizm
- niepełnosprawność
- przemoc w rodzinie
- sieroctwo
- zdarzenie losowe
- brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki wychowawcze
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Chorzele.

Analizując powyższy wykres, należy stwierdzić, iż najczęstszymi powodami przyznawania pomocy społecznej w gminie Chorzele w 2005 roku były ubóstwo, bezrobocie oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i długotrwała lub ciężka choroba.

Krzynowłoga Mała – dane za 2005 r.

Ludność: 3.553.

Liczba osób, którym decyzją administracyjną przyznano świadczenia: 250.

Liczba rodzin objętych pomocą społeczną: 108.

Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną: 481.

Odsetek osób, korzystających z pomocy społecznej w ogóle mieszkańców gminy: 13,5 %.

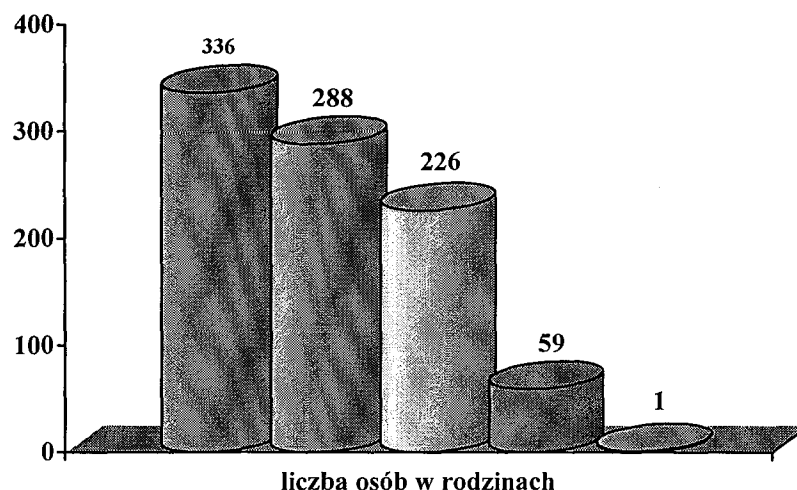
Wysokość wydatków na pomoc społeczną: 650 019 zł.

Wysokość wydatków na pomoc społeczną w przeliczeniu na 1 mieszkańca: 182,95 zł.

Liczba pracowników socjalnych: 2.

Odsetek osób niepełnosprawnych w ogóle mieszkańców gminy w 2002 roku: 11,7%.

Powody przyznawania pomocy społecznej w 2005 roku

- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych
- ubóstwo
- bezrobocie
- niepełnosprawność
- bezdomność

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krzynowłodze Małej.

Analizując powyższy wykres, należy stwierdzić, iż najczęstszymi powodami przyznawania pomocy społecznej w gminie Krzynowłodze Małej w 2005 roku były bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz ubóstwo i bezrobocie.

Czernice Borowe – dane za 2005 r.

Ludność: 4.050.

Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenia: 424.

Liczba rodzin objętych pomocą społeczną: 308.

Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną: 1.268.

Odsetek osób, korzystających z pomocy społecznej w ogóle mieszkańców gminy: 31,3%.

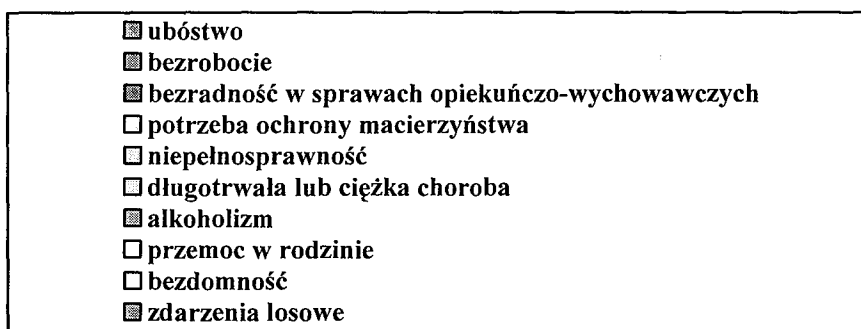
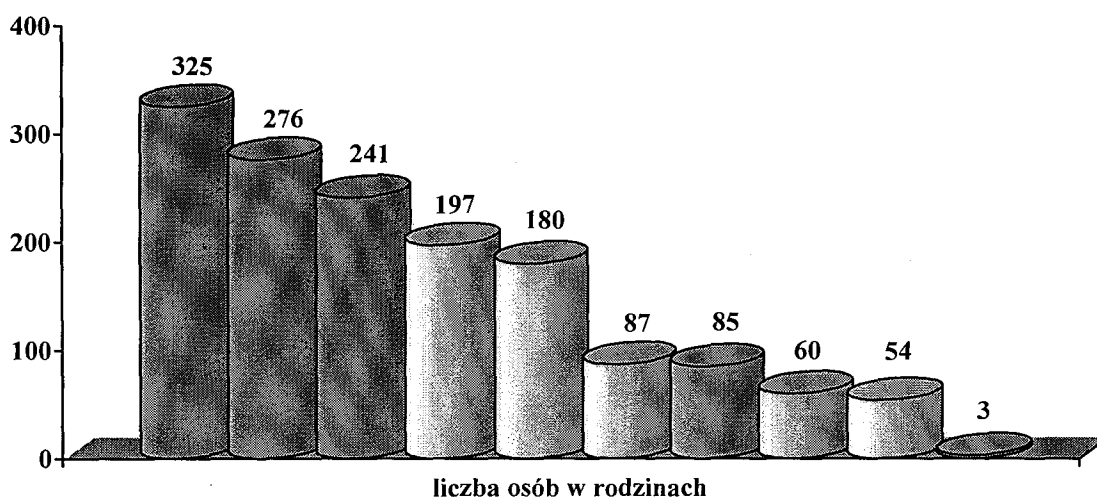
Wysokość wydatków na pomoc społeczną: 576.478 zł.

Wysokość wydatków na pomoc społeczną w przeliczeniu na 1 mieszkańca: 142,34 zł.

Liczba pracowników socjalnych: 2.

Odsetek osób niepełnosprawnych w ogóle mieszkańców gminy w 2002 roku: 18,4%.

Powody przyznawania pomocy społecznej w 2005 roku

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czernicach Borowych.

Analizując powyższy wykres, należy stwierdzić, iż najczęstszymi powodami przyznawania pomocy społecznej w gminie Czernice Borowe w 2005 roku były ubóstwo i bezrobocie oraz bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Jednoróżec – dane za 2005 r.

Ludność: 7.221.

Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenia: 1.257.

Liczba rodzin objętych pomocą społeczną: 667.

Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną: 2.505.

Odsetek osób, korzystających z pomocy społecznej w ogóle mieszkańców gminy: 34,7%.

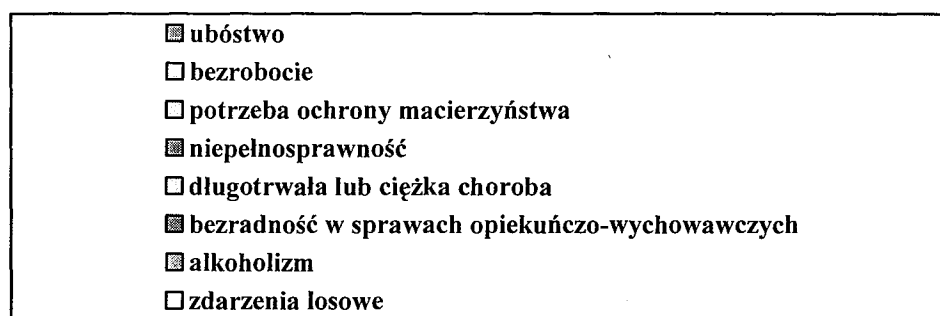
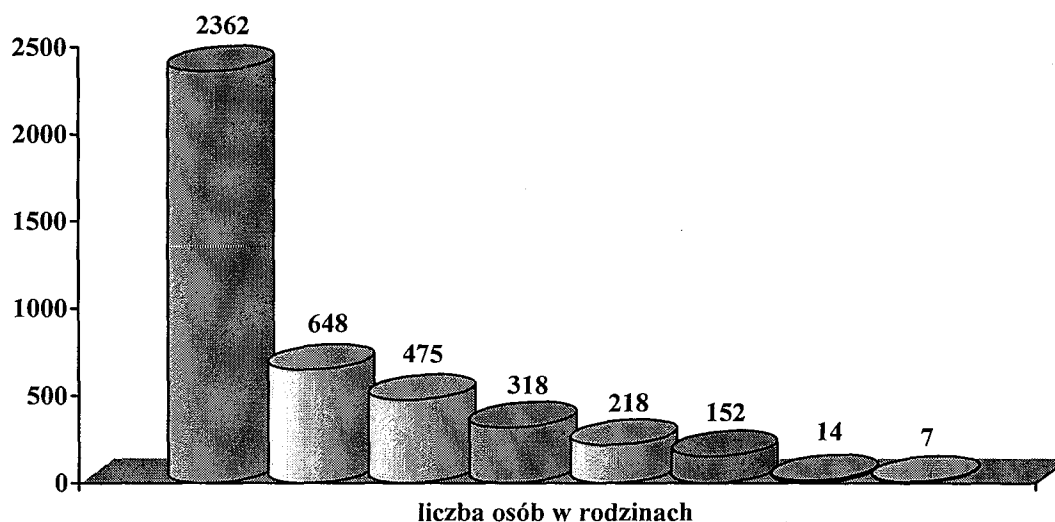
Wysokość wydatków na pomoc społeczną: 1.810.670 zł.

Wysokość wydatków na pomoc społeczną w przeliczeniu na 1 mieszkańca: 250,75 zł.

Liczba pracowników socjalnych: 4.

Odsetek osób niepełnosprawnych w ogóle mieszkańców gminy w 2002 roku: 13,6%.

Powody przyznawania pomocy społecznej w 2005 roku

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jednoróżcu.

Analizując powyższy wykres, należy stwierdzić, iż najczęstszymi powodami przyznawania pomocy społecznej w gminie Jednoróżec w 2005 roku były ubóstwo, bezrobocie oraz potrzeba ochrony macierzyństwa.

Krasne – dane za 2005 r.

Ludność: 3.858.

Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenia: 293.

Liczba rodzin objętych pomocą społeczną: 133.

Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną: 490.

Odsetek osób, korzystających z pomocy społecznej w ogóle mieszkańców gminy: 12,7%.

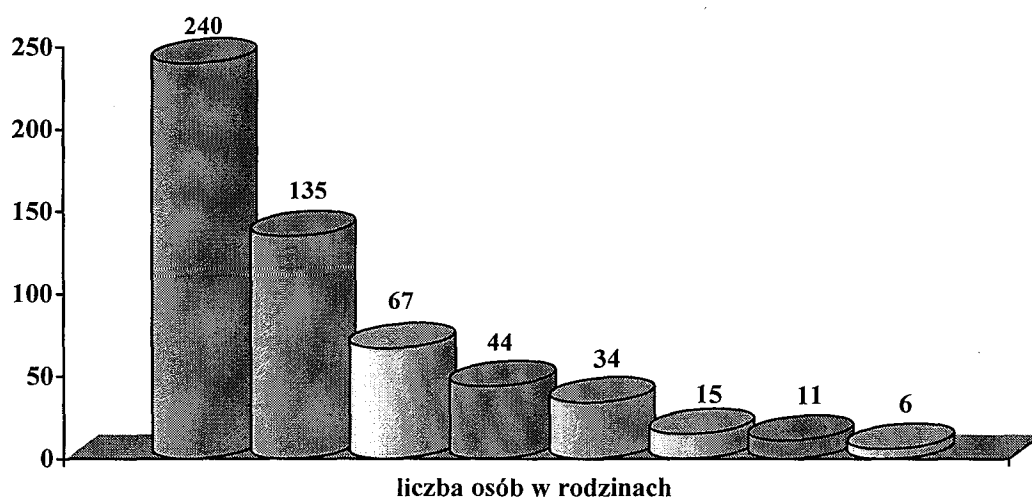
Wysokość wydatków na pomoc społeczną w 2005 roku: 560.155 zł.

Wysokość wydatków na pomoc społeczną w przeliczeniu na 1 mieszkańca: 145,19 zł.

Liczba pracowników socjalnych: 2.

Odsetek osób niepełnosprawnych w ogóle mieszkańców gminy w 2002 roku: 13,2%.

Powody przyznawania pomocy społecznej w 2005 roku

- bezrobocie
- bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych
- długotrwała lub ciężka choroba
- niepełnosprawność
- potrzeba ochrony macierzyństwa
- alkoholizm
- przemoc w rodzinie
- zdarzenia losowe

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krasnem.

Analizując powyższy wykres, należy stwierdzić, iż najczęstszymi powodami przyznawania pomocy społecznej w gminie w 2005 roku były bezrobocie, bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz długotrwała lub ciężka choroba.

Najczęstsze powody ubiegania się o pomoc w gminach powiatu przasnyskiego w 2005 roku

Gmina	Ubóstwo	Potrzeba ochrony macierzyństwa	Bezrobocie	Niepełnosprawność	Choroba	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychow.	Przemoc w rodzinie	Alkoholizm
Przasnysz miasto	1.569	72	1.235	408	184	596	-	163
Przasnysz	1.114	-	740	228	99	43	-	146
Chorzele	1.922	-	1.129	212	616	732	62	261
Krzynowłoga	288	-	226	59	-	336	-	-
Czernice Borowe	325	179	276	180	87	241	60	85
Jednorzec	2.362	475	648	318	218	152	-	14
Krasne	-	34	240	44	67	135	11	15
Razem	7.580	760	4.494	1.449	1.271	2.235	133	684

Dane Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu powiatu przasnyskiego.

Ze zbiorczego zestawienia wynika, że najczęstszym powodem ubiegania się o świadczenia pomocy społecznej w powiecie przasnyskim w 2005 roku było ubóstwo (7.580), a następnie bezrobocie (4.494), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (2.235), niepełnosprawność (1.449), długotrwała i ciężka choroba (1.271), potrzeba ochrony macierzyństwa (760), alkoholizm (684) oraz przemoc w rodzinie (133).

2.4. PROBLEMY SPOŁECZNE Z PERSPEKTYWY POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE

Za realizację zadań powiatowych z zakresu pomocy społecznej odpowiedzialne jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Przasnyszu. Do jego obowiązków należy m.in. **realizacja zadań własnych.:**

- 1) opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych;
- 2) prowadzenie specjalistycznego poradnictwa;
- 3) organizowanie opieki w rodzinach zastępczych, udzielanie pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych w nich dzieci oraz wypłacanie wynagrodzenia z tytułu pozostawania w gotowości przyjęcia dziecka albo świadczonej opieki i wychowania niespokrewnionym z dzieckiem zawodowym rodzinom zastępczym;